

Antik & Auktion

NORDENS STÖRSTA TIDNING OM ANTIKVITETER, INREDNING OCH KONST

JULSPECIAL

165 FYND & KLAPPTIPS!

- Samlarens julpynt
- Festduka med antikt
- Lantligt på västkusten

VAD ÄR DET VÄRT?

Experterna svarar
på dina frågor

25 möbelklipp
på mässan
**MODERN
& RETRO**

Samlarspecial
KOKBÖCKER

Köpläge!
MÄSSING
Priser & stilar

Inred antikt med

KLASSISKT JULPYNT

Po Tidholm tycker till

Plundrarna i ödemarken

När allt fler lokala fastighetsmarknader havererar blir ödehusen allt fler. De kantar numera landsvägarna i Ångermanland, Dalsland, Västerbotens inland och på många andra håll. Det kan framstå som i någon mån lovligt att knalla in i dem och plocka på sig något minne eller en praktisk grej. Många gör det och hänvisar till ägarens (vem det nu är) ointresse.

Men en sak som är viktig att komma ihåg är att ödehus sällan är så öde som de verkar. Det finns alltid någon som bryr sig trots att förfallet gått långt, att ägarskapet är oklart och ruinen ändå ska rivras. Och det finns alltid en historia som någon värnar – om originalet som bodde där och verksamheten som pågick. Det är pusselbitar i en trakts historia.

Den aspekten är det rätt få som förstår vidden av. Knapast de "urban explorers" som med smak för det spektakulära och utrustade med kamera och pannlampa utforskar såväl städernas som landsbygdens övergivna miljöer och sedan bloggar högtidligt om dem. Inte heller de byggnadsvårdsintresserade småtjuvar som "räddar" gamla dörrvred, beslag och inredningsdetaljer från ödehusen.

De senaste åren har det kommit en uppsjö av böcker som exploaterar intresset för det övergivna, ruttna och nergångna. Förutom de många bloggarna har författaren Sven Olov Karlsson gett ut två böcker om svenska ödehus, och ekonomihistorikern Jan Jörnmark har fått stor framgång med en rad böcker om de svarta hål som globaliseringen lämnat efter sig i Sverige och världen.

Det är bara att konstatera att de här ödehusböckerna och de många bloggarna är del i en trend. De är vår tids vanitasmålningar, de där mörka 1600-talsoljorna som

Småtjuvar som "räddar" gamla dörrvred och beslag från ödehusen

skulle påminna människorna om jordelivets fåfänga och tomhet. Men ibland får jag också en känsla av att det handlar om ett slags framgångsivrande skadeglädje, frossandet i bortglömda miljöer blir liksom lite för uppsluppet och känslolöst. Jörnmark, till exempel, har alltid en förklaring till varför det gick som det

gick – postindustrialism, modernitet, tjänstesamhälle, centraliseringar och så vidare – och just därför också en rätt begränsad empati med de människor som drabbats av dessa ödeskrafter.

Visst, det är klart att det mesta går att förklara i strukturella termer, men det borde också vara möjligt att tänka sig att saker hade kunnat vara annorlunda. Det där huset vid vägen, som bara står och rasar ihop, hade kunnat räddas om byskolan fått vara kvar. Och den fallfärdiga affären hade kanske kunnat överleva om det funnits en politisk vilja.

Po Tidholm är frilansjournalist och kulturkritiker i Dagens Nyheter. Han tycker att gamla hus borde tas till vara. Om det inte är möjligt på plats så går de faktiskt att flytta till städerna.

Vad tycker du? Vill du kommentera månadens krönika, mejla till antikdebatt@aller.se

MODERNA TIDER

EN HÖGTIDSSTUND för alla som gillar designklassiker är de moderna kvalitetsauktionerna. I nästa nummer av A&A, som finns i butik den 19 december, plockar Petter Eklund ut godbitarna och berättar om rekorden och flopparna. I väntan på hans rapport bjuder vi på en liten aptitretare i form av den här lysande zodiakgloben från Flygsfors glasbruk. Slutpriset blev 41 650 kr (30 000–35 000) när den ropades ut hos Bukowskis.

Amerikansk lyxsajt tar sikte på Sverige

Det finaste av det fina skulle kunna vara mottot för nät företaget 1stdibs som specialiserat sig på att sammanföra exklusiva antikhandlare med kunder som är minst sagt stadda vid kassa. På deras sajt byter 9 000 dyrgripar ägare varje månad. I nätverket ingår 1 800 handlare från hela världen. Nyligen besökte grundaren Michael Bruno Skandinavien för att knyta kontakter med svenska och danska antikhandlare.

Varför är du intresserad av Sverige?

– Svenska antikviteter och svensk formgivning är väldigt populärt runtom i världen. Många av våra kunder efterfrågar föremål från Sverige. Och jag gillar att besöka ursprungskällan, så att säga.

Vad är dina intryck så här långt?

– Jag har bara varit här i ett par dagar, men vi har sett flera fina gallerier och butiker. Som vanligt har jag mest tittat på och handlat grejer till mig själv. Det är livsfarligt att vara ute på resa så här.

Är det inte problematiskt att värdefulla föremål försvinner till andra länder?

– Så har det väl alltid varit och många länder har ju regler som handlarna måste hålla sig till. Ofta är det ju inte de verkliga historiska värdefulla och dyra föremålen som folk köper via nätet. Dem vill man ju se på riktigt.

